

Suriye me- selesinin en iyi hal şekli

Bizim Suriyeyi işgal etmemizden ziyade, hür Fransız kuvvetlerinin bu memleketi hâkim olmaları daha doğru olur; Suriyedeki Fransız kuvvetlerinin de böyle bir harekete iştirak etmeleri çok muhtemel olduğuna göre, bizim sonu meçhul bir maceraya atılmamız doğru olmaz.

Yazan: Abidin DAVER

Gecen sene Mayısta, harp Avrupanın garbinde cereyan ediyordu; fakat, Fransanın yıkılması neticesinde kuvvetler arasında az çok mevcut muvazene tamamiyle bozuldu. Almanlar, serbest kalan büyük kara ve hava ordularını kullanarak Balkanlara sarktılar, Ege denizini tuttular, Mataban burnuna indiler. 1941 Mayısında ise harp, tamamiyle şarka intikal etmiştir. Artık Şarkı Akdeniz hâkimiyeti için Giritte harbediliyor; Mısır ve Süveyşi garpten zaptetmek için Tobruk ve Sollum'da harbediliyor; yine Mısır ve Süveyşi şarktan da tehdit etmek için Suriyede çalışmalar oluyor; Basra körfezine ve petrolere hâkim olmak için Irakta harbediliyor.

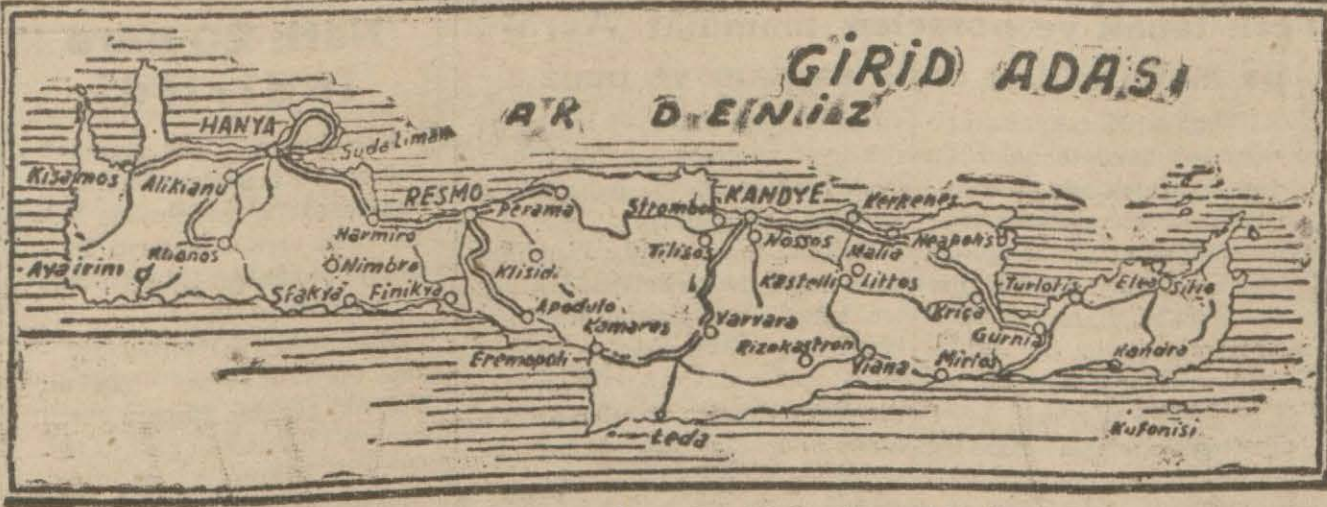
Bütün bu mücadeleler harbi Türkiye'nin kaplarına getirmiştir. Alman başkumandanlığının maksadı, bir taraftan İngiltere ve müttefikleri ile harbederken, diğer taraftan İngilterenin diğer bir müttefik olan Türkiye'yi sarmak olduğu anlaşılıyor. Şimdilik Romanya ve Bulgaristanın Karadeniz kıyıları, Trakya hudutlarımızın ötesi, Ege denizinin Yunanistan sahilleri, Ege'deki Yunan adaları, Onikiada, hep Almanyanın kumandası altında. Mihver kuvvetlerinin elindedir. Fransa, Suriyedeki tayyare meydanlarını da Mihverin emrine vermiştir. Irakta Raşid Ali hükümetinin, Mihverin müttefik olduğu ve ona yardım etmek için İngiltereye karşı silaha sarıldığı meydana çıkmıştır.

İngiltere Irak'tan çıkarıldı ve Almanlar Suriyede yerleştiği takdirde, Türkiye, İran ve Sovyet Rusya hudutları ve bir dereceye kadar, Anadolu'nun Kaardeniz kıyıları müstesna olmak üzere memleketimiz, her taraftan Mihverle sarılmıştır. Eğer Suriye tamamiyle Almanların eline geçer ve İngilizler Irak'ta tutunamazlarsa, Mihverin, âdeti bir çember içine aldığı Türkiye'yi de tazyika başlayacağı tahmin edilebilir.

Bu vaziyeti tetkik eden muhterem üstadımız Hüseyin Cahit Yalçın, böyle bir vaziyete karşı, Suriyenin Türkiye tarafından işgalini ve orada müstakil ve hür bir Suriye Cumhuriyeti teşkilini fikrini ileri sürüyor. Nazari olarak güzel bir fikir amma Mihverin yolunu kesecek olan böyle bir işgalin bizi, harbe sürüklemesi çok kuvvetlidir. Müttefikimiz İngiltere ile cennup muvasalamızın kesilmesi bekleniyerek emniyet tedbirleri almak niyetinde ise yalnız Suriyeyi değil; hattâ Irakı dahi işgal etmek ve bu iki memlekette emniyetimizi kendi kuvvetlerimizle temin etmek icap eder. Fakat böyle bir hareket, tecavüz ve taarruza uğramadan harbe girmek demektir ve şimdiye kadar takip ettiğimiz, realist siyasete muhaliftir. Siyasetimizi değiştirmek ve hadiseleri silah kuvvetiyle önlemek fikri, bir gazete makalesinin dar çerçevesine sığmayacak kadar hayati ehemmiyeti haiz bir meseledir. Bu meseleyi, en doğru şekilde ancak hükümet halledebilir; çünkü biz onun elindeki malûmlara sahip değiliz.

Sovyet Rusyanın meçhul ve esrarengiz kalkmakta devam eden siyaseti karşısında, Mihver, bizimle harbetmek için bir vesile verecek olan Suriyeyi işgal teşebbüsü meçhullatla dolu bir maceraya kendiliğinden atılmak olur. Su-

(Devamı 4 üncü sayfada)

Şiddetli muharebelere sahne olan Girit adasının haritası

Amiral Darlan nutuk söyledi

Almanya, Fransadan ne donanmayı, ne de müstemlekesini ne de İngiltereye harp ilân etmesini istemiş

Fransanın istikbali cereyan eden mü- zakerelere bağlıdır

Vichy 23 (A.A.) — Başvekil muavini amiral Darlan bugünkü öğle üzeri radyoda şu nutku irad etmiştir:

Fransızlar, Şeffimiz Mareşal Peten, Hitlerin davetine kendisinin rızası ile icabet ettiğini ve Alman devlet reisi ile yaptığım görüşmenin gerek hükümet gerek kendisi tarafından tasvib edildiğini size daha evvel söylemiş bulunuyorum. Hitler benden filomuzun teslimini istemedi ve herkesten ziyade İngilizler bilir ki donanmayı kimseye teslim etmiyeydim. Alman devlet reisi ben den hiç bir müstemleke toprağını da istemedi. Bundan başka İngiltereye harp ilânını da talep etmedi. Zaten bunu niçin istesin? Harbe yalnız başlayan Almanya bu mücadeleyi herhangi bir devletler zümresine karşı yalnız başına bitirmek iktidarını da kendisinde buluyor. Görüşmemiz esasnasında Fransız hükûmeti tarafından herhangi bir feragat asla bahis mevzuu olmamıştır. (Devamı 4 üncü sayfada)

İngiliz donanması

Akdenizde iki İtalyan nakliye gemisi batırdı

Bir İtalyan destroyer yeri de torpillendi

Londra 23 (A.A.) — Amiralilik dairesinin bir tebliğinde düşmanın Libya münakale yollarına karşı harekâtta bulunan denizaltılarımız yeni muvaffakiyetler kaydettir.

9000 tonluk bir asker nakliye gemisiyle 7000 tonluk bir petrol gemisi batırıldı. Gibi bir İtalyan destroyerine de torpil isabet etmiştir. Destroyerin batması muhtemeldir. Düşman tarafından muhimat nakli için kullanılan büyük bir motor batırılmış, daha küçük bir motöre de sahilde demirliken birkaç defa isabet kaydedilmiştir.

Hazreti Muhammet Ve İslâm Ordusunun Muharebeleri

Harbin İslâm âleminin merkezine sıçradığı bir sırada Arap âleminin hususiyetlerini anlatacak olan üstad Ziya Şakirin bu eserinde büyük bir kumandan olan Hazreti Muhammedin mühim muharebelerini okuyacaksınız.

Yakında Neşre Başlıyoruz

Millî Müdafaaya 85 milyon liralık fevka- lâde tahsisat veriliyor

Bu para 941 yılında sarfedilecek

Altı aylık hazine tahvillerinin çıkarılmasına dair lâyiha Meclis ruznamesine alındı

Ankara, 23 (İkdam) Millî müdafaaya 941 yılında sarfedilmek üzere 85 milyon liralık fevkalâde tahsisat lâyihası Meclis gelmiştir. Banka ve şirketlerin kanunen ayırmaya mecbur oldukları karşılık ve ihtiyatlar mukabilinde verilmek üzere Maliye Vekâletince yüzde beş faizli ve altı aylık faiz kuponlarını muhtevi hazine tahvilleri ihracına dair lâyiha Meclis ruznamesine alındı. Umumi ve mühlak hütlçer tekalüt sandıkları mütedavil sermayeli sendikalar fazla paralar ile bu teşebbüse iştirak edeceklerdir.

Ruzvelt 27 Mayıs günü ko- nuşacak

Amerikanın vereceği kararla alâkadar olan bu nutuk merakla bekleniyor

Amerika Reisi Ruzvelt

Vaşington, 23 (A.A.) — Roosevelt, "Şu gün milletle hitaben radyoda söyleyeceği" Ocak başı müzahabesini dün yazmağa başlamıştır. Bu müzahabe, Roosevelt'in 14 Mayıs'ta Panamerikan Konferansında söyleyeceği nutukun yerli-ne kaim olacaktır. Malûm olduğu üzere bu nutuk, hiçbir sebep gösterilmeden son dakikada tehir edilmiştir. Reisin radyo ile nesredilecek nutukunu dinlemek üzere Panamerikan diplomatları Beyaz Saraya davet olunmuşlardır. Burada, Vaşingtondaki bazı müşahitler ileri sürdükleri bir fikrin az çok doğru olduğuna delâlet etmekte idi. Bu müşahitlerin fikrine göre, talik edilen nutuk, Monroe kalesinin Asor adalarını, Feşiburnu ve hattâ Dakar'ı da şumullüne almak suretiyle Atlantik'e de tesmilinden bahsedilecekti.

Şimdi, Roosevelt'in Salı günü söyleyeceği hakkında bir emare bulmak (Devamı 4 üncü sayfada)

Fransızlar Dakarı tah- kim ediyor

Müdafaa vasıtaları takviye edildi

Gore adası lima- nı methaline yeni toplar kondu

Newyork 23 (A.A.) — Newyork Times gazetesinin Vaşingtondan emin bir membardan aldığı bir habere göre Fransızlar Dakarın müdafaasını sür'atle takviye etmekte idirler. Manuel burnu tahkim edilmiştir. Gore adası limanın medhaline yeni topolar yerleştirilmiştir. Bunlar arasında birçok tayyare dafi topu da vardır. Dakar hava meydanında 100 kadar tayyare bulunmaktadı. Buradaki Fransız garnizonu 5.000 askerden mürekkeptir. Ayrıca yerli kitalar da vardır. Richelieu saf harp gemisi ile Georges Leygues, Montcalm ve Gloire kruvazörleri ve üç muhrip bir çok denizaltı gemisi Dakar limanında bulunmaktadır.

Fransa Amerikaya teminat verdi

Fakat Amerika Fransa ile posta irsalâtını kesti

Fransaya gıda maddesi gön- derilmeyecek

Vaşington 23 (A.A.) — Öğrenildiğine göre Amerika, Fransanın Almanya ile yapacağı işbirliğinin garp nısıf küresine şamil bulunmayacağı hakkında Vichy hükûmetinden resmi teminat almıştır. Maamafih Fransız - Alman işbirliğinin müteareke anlaşması icaplarına inhisar edeceği hakkında Vaşingtonda tam teminat alındığına dair beyanatta bulunulmamıştır. Söy-

(Devamı 4 üncü sayfada)

En garip muharebe

Giritte bütün şiddetile de- vam ediyor

Bir çok Alman yere ölü iniyor

Güzellikler ile meşhur gurbüz Girit kadınları

Yuvaları etrafında paraşütçü avlıyor

Tabanca ve bı- çakla yapılan kor- kunç boğuşma

Kahire, 23 (A.A.) — Girit vaziyeti hakkında askeri sözcü şunları söylemiştir: Meleme hariç olmak üzere Giritte üsler hey'eti umumiyesi itibarile iyi bitmiştir. Şiddetli muharebeler devam etmektedir.

Kahire, 23 (A.A.) — Reuter ajansının Kahire muhabiri bildiriyor: İtalya Yunanistana tecavüz ettiği gün Girit'in dağı kadınları ile Lasitya muntakasının ovalı kadınları Yunan kralından bir kadın alay teşkil için müsadde almışlardır. Şimdi güzellikleri ile meşhur bu Giritli gurbüz kadınlar yuvaları etrafında nöbet beklemekte ve Alman paraşütçülerini avlamaktadırlar.

Askeri mühliller bu harbin en şiddetli muharebelerinden biri olan Girit harbâtında zayıflı şimdiki kadar tesbit etmek mümkün olmadığını söylemekte dir. Muharebe hatları, işe yolları, leri veya geri mevziler gibi şeyler burada mevcut değildir. Veya ancak kısmen vardır. Kıtâatın kurmay heyetleri bile cepheye bulunmakta ve yardımcı kuvvetler piyade ile birlikte çarpışmalara iştirak etmektedir. Paraşütçülerin hemen hemen her tarafa ve bu meydana bazen imparatorluk kuvvetlerinin orta-

(Devamı 4 üncü sayfada)

Alman torpito ve motörbotları

Rhone nehri yolu ile Akdenize geçiriliyor

Almanlar Fransız vapurlarını kullanıyor

Londra 23 (A.A.) — Röyter ajanının parlamento muhabiri bildiriyor:

Vichy makamlarının Almanyaya yaptıkları müzaheret hakkında yeni deliller gelmiştir. Şimdiye kadar, askeri yardım sahasında en son delil Alman - motörbotlarla torpidolarının Akdenize inebilmesi için Rhone nehrinin istimali hakkındaki Almanyaya verilen müsaadedir.

Almanyaya Fransız sanayii tarafından yapılan yardıma gelince malûmdur ki bu yardım çok büyük bir mikyasta yapılmıştır.

Fransız endüstrisinin Alman tanklarıyla denizaltılarını tamir et-

(Devamı 4 üncü sayfada)

Atınadaki Elçi ve diplomatlarımız

Ankara vapuru ile Türkiyeye dönecek

Ankara radyosu dün akşamki neşriyatı arasında Atina Büyük Elçimize hitaben şu tebliği yapmıştır:

"Hariciye Vekâletinden Atınada Türkiye Büyük Elçisi Enis Akaygene:

"Sizin ve Büyük Elçilik memur-

(Devamı 4 üncü sayfada)

Denizyolları yolcu ve yük tarifesinde değişiklik yapılacak

MÜNAKALÂT VEKÂLETİ

Kömür ve malzeme fiyatlarının artması münasebetile 1 Hazirandan itibaren tarifelere zam yapıyor

Yolcu ve yük tarifelerine ya- pılacak yeni zammın miktarı

Ankara, 23 (İkdam muhabirinden):

Münakalat Vekâleti, ahvali hazırda dolayısıyla, kömür ve malzeme fiyatlarının yükselmesi münasebetiyle, 1 Hazirandan itibaren devlet denizyollarının yolcu ve yük tarifelerinde bazı değişiklikler yapmaya karar vermiştir. Yeni tarife esaslarına nazaran yolcu ücretlerine takriben yüzde on beş nisbetinde bir zam yapılacaktır, birinci mevkilerde mecburi olan yemek ücretleri bir miktar arttırılmaktadır.

Yük navlunlarının hesabında eski tarife alınırsa, yeni tarife ile bu tarifelere göre altı muntaka üzerinden hesaplanan ücreti yediye çıkarılmakta ve bazı eşyaların da sınıfı değiştirilmektedir.

Eşya sınıflarına göre, birinci muntaka

ücretleri ton başına 100-300 kuruştan 130-450 kuruşa, ikinci muntaka ücretleri 200-700 kuruştan 200-900 kuruşa için eü muntaka ücretleri 250-750 kuruştan 250-1050 kuruşa, dördüncü muntaka ücretleri 300-800 kuruştan 300-850 kuruşa, beşinci muntaka ücretleri 300-1150 kuruşa, beşinci muntaka ücretleri 300-850 kuruştan 340-1225 kuruşa, ve altıncı muntaka ücretleri 300-900 kuruştan 370-1275 kuruşa çıkarılmaktadır.

Yeni ihdas olunan yedinci muntaka için de 400-1325 kuruş arasında ücret tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Eskiden normal tarifelere nazaran çok ucuz olan Marmara havzasına ait tarifeye de bir miktar zam yapılmış ve ton

(Devamı 4 üncü sayfada)

Suriyedeki teç- hizatın fazlası Iraka verildi

Suriyeye hücum eden İngiliz bombardıman tayyareleri

Londra 23 (A.A.) — Mührühâş Jordu Atillee, Avam Kamarasında şu beyanatta bulunmuştur: Suriyedeki Fransız teçhizatının (Devamı dördüncü sayfada)

Günün Tenkitleri YÜZGÖRÜMLÜĞÜ Gökâlp Arkinin şiirleri

Yazan: Selâmi İzzet SEDES

Bugünün en meşhur şairi, misraları ağızdan ağıza dolaşan en tanınmış şairi muhakkak ki, Gökâlp Arkin'dir.

Ne o?.. Şaştınız mı?.. Yüzüme: — Gökâlp Arkin da kimdir? Demek ister gibi bakıyorsunuz. Tanımıyor musunuz?.. Nasıl olur? Buna imkân yok. Biraz evvel:

Yeşil gözlerini ufkuşa ser ki,
Bahar geldi diye türkü söylüyem.
Sarı saçlarını yüzüme ser ki,
Koklayıp öperek yaz geldi diyem.

Tumalar uçun
Yaylıdan geçin
Yarımı seçin
Tumalar!..

Şarkısını söylemiyor muydu-
nuz?.. Ondan evvel de yine dili-
nizin ucuca:

Bahar bitti güz bitti
Artık bülbul ötmüyor.
Yüre tel çekem dedim
Tel derdim iletmiyor.

Misraları, Leylâ ile Meenun
filminin bu meşhur şarkısı yok
muydu?.. Ya gece gündüz, sabah
akşam, sabahdan akşama kadar:

Saçlarım ak düştü
Sana ad bulamadım.
Gönüle uçamak düştü,
Bir kağıt bulamadım.

Ceza kanunu- nun tadili lâyiha- sı kabul edildi

Ankara 23 (İkdam muhabirinden) — Bugün Mecliste ceza kanununun 10 maddesinin tadili lâyihası müzakeresinde Refik Şevket İnce bu, çok tadillerle hâkimlerin müşkülâtı uğramaları kabul olduğunu söyleyerek tadillerden içti-
nap olunmasını söyledi. Maddeler (Devamı 4 üncü sayfada)

Kıbrıstaki İngi- liz kuvvetleri

Mühim kuvvetlerle takviye ediliyor

Londra 23 (A.A.) — Kıbrıstaki İngiliz küt'aları son zamanlarda insan ve teçhizat bakımlarından takviye edilmiş ve hâlâ da daha ziyade takviye edilmekte bulunmuş . tur. Kahireden Timese gelen bir telgrafa göre, mevcut İngiliz ve Kıbrıslı garnizonlara kuvvetli bir Anzak küt'ası da ilâve edilmiştir.

Günün Tenkitleri YÜZGÖRÜMLÜĞÜ Gökâlp Arkinin şiirleri

Yazan: Selâmi İzzet SEDES

Diye söyleyip durmuyor musunuz?.. Bunlar şarkı diyorunuz. Evet şarkı, fakat sade ve sade su veya bu bestekârin şarkısı değil. Bunlar Gökâlp Arkinin şarkılarıdır. «Turnalar uçun - yaylıdan geçin - yarımı seçin» derken neden yalnız Sadettin Kaynağı hatırlıyorsunuz?.. Neden hanende şarkıya başlarken yalnız: «Şimdi Sadettin Kaynağın bir şarkısını söyleyeceğim» diyor?..

Saire yalnız haksızlık değil, aynı zamanda hürmetsizlik ediyoruz. Sadettin Kaynağın beslediği, Münir Nurettinin söylediği derken, güftesi Gökâlp Arkinin diye ilâve etmemiz, yazar-ken şairinin de adını yazmamız terbiye, nezaket, insaf, insanlık icabıdır. Terbiyesi, nezaketi, insafı, insanlığı olmayanları da kanun yolile kendilerine getirmek icap eder. Türkülerimizin güfte-lerinin çoğu Lâedri'lerindir. Bestekâr şairi öldürdük için şairin adı sanı kalmamıştır. Bundan sonra da geride Lâedri-ler bırakılmayalım.

SON HABERLER

Amerika Martinik adasına karşı harekete geçmeyecek

Amerika hariciye Nazırı beyanatta bulundu

Vashington, 23 (A.A.) — Hariciye Nazırı Cordell Hull, Martinik'in, Amerika Birleşik Devletleri tarafından yakında yapılacak herhangi bir harekettan korkması için hiçbir sebep mevcut olmadığını hissettirmiştir. Hull Martinik'deki memurların Amerika Birleşik Devletleri tarafından yapılacak bir hücumu hazırlamak emrini almış olduklarına dair ıssal altındaki Fransada neşredilen haberlerin, Almanlardan veya Alman taraflarından mühim olduğunu söylemiştir.

Hull, gazeteciler konferansında, Avrupa, Fransız - Alman işbirliğinin gittikçe artan emarelerine rağmen, bizat Martinik'e vaziyette değişiklik olmadığını teyid etmiştir.

Balkan seferi

İtalyaya 57636 km. toprak 3 milyon 16213 kişi kazandı

Roma, 23 (A.A.) — Stefani ajansından: Balkan seferi 57636 kilometre mürabbat genişliğinde bir arazinin İtalyanlar tarafından ıssal ile nihayete ermektedir.

Bu arazi Süklad adaları ile Korfu, Ayamora, İtaka, Kefalonya, Zanta adaları ve Etili, Epir eyaletlerini, pek, Prizren, Tetov, Gostivar, Kiçev, Dalmasya mmtakalarını, Dalmasya adalarını, Lubiana eyaletini, Kastua, Sussak, Kabar ve Delniçe mmtakalarını ve nihayet Karadağı ihtiva etmektedir.

Bu mmtakaların nüfusu 3 milyon 16213 kişidir. ıssal edilen toprakların mesahatı Sicilya, Korsika ve Sardenya adalarının mecmuu mesahalarına muadildir.

ASKERİ VAZİYET

ALMAN TAYYARELERİ İNGİLİZ DONANMASI ARASINDA ŞİDDETLİ BİR MUHAREBE BAŞLADI

Almanlar Giride asker in - dirmeğe gündüz ve gece devam etmektedir. Giride - ki Maluja tayyare meydanı Almanların elindedir. Böylece nakliye tayyarelerle bu meydana fazla kuvvetler indirmek im - kânlarına elde etmişlerdir. Almanlar denizden ihraç teebbü - sinden bulunmuşlar, fakat bun - da muvaffak olamamışlardır. Ancak bazı noktalar - . küçük köprübaşları elde etmişler, fa - kat buraların henüz yeni kuv - vetlerle takviye edememişler - dir. Bu noktaları takviye için yola çıkarıldığı tahmin edilebi - lecek olan 30 nakliye gemis - den murekkep bir kafilayı tor - pidoların himayesinde Giride sevk etmişlerdir. Bu esnada Alman tayyareleri de İngiliz do - nanmasına Mora ile Girid ara - sındaki dar suhaya sokmaya çalışmış, fakat İngiliz donan - masının bazı hafif gemileri bu vapur kafilasına taarruz ede - rek şimale doğru sürmüştür. Bu sırada Alman tayyareleri İngiliz donanmasına hücum et - miş ve donanma ile Alman tay - yareleri arasında çok şiddetli bir çarpışma başlamıştır. Bunun neticesi henüz malûm değildir. İngilizler Girideki tayyare meydanları çok küçük ve daimi bombardmana maruz olmasına rağmen müdafasız bulunma - sından dolayı Girideki avcı tay - yarelerini geri çekmişlerdir. Mı - sırdaki bombardman tayyare - lerile Yunanistandaki Alman vıserlerinin bombardmanı daha muassır neticeler alınmasına müsaid görülmüştür.

İngilizler, Almanların Kan - diye şehrinin bir takım binala - rını ellerine geçirmiş olmaları - na rağmen şehre ve buradaki tayyare meydanına hüküm bu - lunduklarını bildirmektedirler. Girid harbinde tayyare fa - kizeti Almanlardadır. Buna

Mısır Almanya - yı protesto etti

Batırılan Zamazm vapuru Mısır bay - rağı taşıyordu

Kahire 23 (A.A.) — Kahirede neşredilen bir tebliğde Zamzam vapurundaki yolcu ve tayfaların ıssal altındaki Fransada bir lima - na salimen çıkarıldığı bildirilmek - tedir.

Tebliğde şunlar ilâve edilmek - tedir:

Vapur batırıldığı zaman Mısır bayrağını taşıyordu. Mısır başvekilli gazetecilere yap - tığı beyanatta Zamzam vapurunun batırılması üzerine Mısır hükûme - tinin Berlinde şiddetli protestoda bulunduğunu ve tam tazminat tale - p ettiğini söylemiştir.

Nevyork 23 (A.A.) — New - york Herald gazetesi Zamzam hadise - sinden bahsederek diyor ki:

Nazilerin Zamzamda bulunan 140 Amerikalıyı katletmekten çe - kindikleri haberi ferah - vermişse de hayretle karşılanmıştır. Maa - mafih Almanların bu hadiseyi «hu - kûmduvele» riayet bakımından nûmune olmağa değer bir hadise olarak göstermeleri istikrahsız o - kunmamaktadır. Haydukların mü - dafaasız bir kurbanı dağa kaldırarak soyduktan sonra verdikleri za - rarı telâfi etmeden biray sonra serbest bırakmış olmaları bir mü - kâfata lâyık görülebilir. Fakat bu şekilde bir hareket hiç bir zaman hukuka ve insaniyete riayet baki - mından nûmune olarak gösterile - mez.

Yabancı radyo dinli - yen adam öldürüldü

Londra, 23 (A.A.) — Yabancı radyo dinlemek suçu ile Almanya - da ilk ölüm cezası, geçen cumar - tesı günü Nuremberg'de infaz e - dilmiştir. Resmî bir Berlin haberi, kısa bir muhakemeden sonra Nu - remberg'de Johann Wild'in ölüm cezasına çarptırıldığını ve bu ceza - nın infaz olduğunu bildirmektedir. Zürich'ten Daily Telegraph'a gelen bir telgrafo göre, Wild, Hess hakkındaki haberleri yaymıştır.

Dominyon ve m üstemlekele - rin İngiltereye - yardım

İngiliz Maliye Nazırı Dominyonlara min - nettarlıklarını bildirdi

Londra, 23 (A.A.) — Maliye Nazırı Kingsley Wood, Avam Kamarası beyanatta bulunarak, Kanadanın Ka - nadadaki İngiliz mübayaatının en bü - yük bir kısmını ödemeği üzerine almış olduğunu bildirmiştir.

Bu mübayaat 200 ile 300 milyon ster - lin olarak tahmin edilmektedir.

Bu mübayaat Meclis tarafından ha - baretli alkışlarla karşılanmıştır.

Nazır sözlerine şu suretle devam et - miştir:

Bu para, Kanadanın kaynaklarına na zaran çok büyük bir paradır. Zira Ka - nada bütçesinde yekûn varidatın ge - çen sene 200 milyon İngiliz lirasından azdır.

Nazır aynı zamanda diğer dominyon ve müstemlekelere karşı da minnet - tarlık göstermiştir.

Avustralya ve Yeni Zelanda kendi toprakları dışında ağır masraflar kar - şılamışlardır ve halen dışarıda yapılan harber için sterlin kaynaklarından git - tiğçe artan bir meblâğ sarfetmektedir - ler.

Bu memleketler de Kanada gibi ver - gileri arttırmışlardır. Keza ithalat üze - rine tahdidat koymuş ve vesika usulle - ri ihdas etmişlerdir.

Nazır, dünyanın başlıca altın mü - tahşil olan cenub Afrikası ile bir çok maddeleri veren Hindistanın ehemmiyet - lerini kaydetmiştir.

Esir general Bergan - zoli Bombaya - gönderildi

Bombay, 23 (A.A.) — Son günlerde Bombay'a gelen İtalyan esirleri grupu arasında, General Berganzoli de bulun - maktadır. General Berganzoli, Libya - daki hareket esnasında esir edilmişti. Bu gelen son grup, 100'ü subay olmak üzere 1.900 İtalyan esirinden murek - keptir.

Amerika 332.490.000 dolarlık tayyare - yapacak

Vashington, 23 (A.A.) — Amerika Har - biye Nezareti, 332.490.000 dolar kıymet - inde ağır bombardman tayyareleri in - şası için iki mukavele akdetmiştir.

Bu mukavelelerden birisi, Kaliforniya da San-Diego'da Consolidated Aire - craft fabrikaları ile, diğeri de yine Ka - liforniya'da Santamonica'da Douglas Air - craft fabrikaları ile yapılmıştır. Birinci mukavele, 163.640.000 dolarlık, ikinci - si, 158.850.000 dolarlıktır.

Bu tayyareler, hükûmetin yardım ı ile inşa edilmiş olan yeni fabrikalarda yapılacaktır.

Janine gazeteyle telefon etmiş, kendisine ilk sayfada iki sütun - luk bir yer ayartmıştı. Bu suretle «Büyük Gazete» daha üçüncü tabında başlığı heyecan veren bir makale neşrediyordu:

«İki arkadaşımız alçakça ta - arruza uğradı...»

TEZGAHIN BAŞINDA Mavi gözlüklü adamgeceki iri yarı adamla buluştuğu zaman saat ona geliyordu. Genç kızın e - vinde bir iş görmediği için göz - lüklü adam artık kahveye dön - menmişti. Bunun için her zaman gündüz buluştukları barda reis - nin karşısına mahcup bir tavırla çıktı. İriyari adam arkadaşını gö - rünce masaya bir yumruk indir - di. «Büyük Gazete»nin bir nü - hasını gösterdi:

— İyi iş gördüğün belli! Diye söylendi. Öteki itiraf etti: — Ne yapayım, olmadı! — Neden olmadı? Sana mâni olan mı vardı?

— Anlatayım...

— Benim masal dinliyecek vaktim yok... Bu hesabı mizle - meli idin!

Mavi gözlüklü adam müşkül vaziyette olduğuna, aynı zaman - da kızdığını gösteren bir hare - ketle omuzlarını silkti. Nihayet şuları söyledi:

— Bağır... O bağırınca kork - tum...

— Ben masal dinlemiyorum demedim mi sana?

— Masal değil... Odaya girdi - ğim zaman uyuyordu... Fakat sonra uyandı ve o kadar bağır - dı ki apartmandakiler uyanacak sandım... Kaçmaktan başka çare yoktu...

BUGÜN SİYASİ VAZİYET

Amiral Darlanın nut - ku Amerikan tetbirleri

Amiral Darlan Fransızlara bir hitabede bulunmuş, Fransızları Mareşal Petenin etrafında toplan - ma davet etmiştir. Amiral Dar - lan, Fransızlara Fransanın mağlûp olduğunu unutmamalarını tavsiye etmiş, Almanyanın isterse Fransa - ya çok ağır şartlar tahmil edebile - ceğini ve hattâ Fransayı haritada silbileceğini hatırlatmış, Alman - ların Fransız donanmasını istedik - lerini inkâr etmiş, fakat Alman - Fransız işbirliğinin mahiyeti hak - kında sarîh bir şey söylememiş - tir.

Diğer taraftan İngilizler ve A - merikalılar Almanya ile Fransa a - rasında yapılan ve «işbirliği» diye ifade olunan şeyin bir ittifak ma - hiyetinde olduğunu isbat edecek delillere malik olduklarını id - dia etmektedirler. İttifak Fransa - nın sanayiini seferber ederek Al - manyaya tank, tayyare ve silah yapması suretile tecelli edecektir.

Alman - Fransız işbirliğinden sonra Fransa ile Amerika arasın - daki münasebetler hergün biraz daha gerginleşmektedir. Vişi hük - ümeti, Amerikan limanlarındaki Fransız vapurlarına el konmasına bir misille mukabele olmak üzere Marsilya limanında bulunan iki Amerikan vapuruna el koymuş - tur. Amerika da Fransaya buğday gönderilmemesine karar vermiş - ti. Şimdi de Fransa ile posta mü - nasebatını kesmiştir. Fakat bu ted - birlerin henüz Fransayı Alman iş - birliğinden tamamiyle ayırmakla kuvvette oldukları da iddia edile - mez.

İTALYADA MAHSUL YÜZDE ELLİ AZ

Bu sene İtalyanın dahilî hubu - bat istihsalı yüzde elli kadar azal -acağı anlaşılmaktadır. Bunun mu - htelif sebepleri arasında çiftçinin askere alınmış olması, sun'î gübre istihsalının az olması, köylünün tohumluk hububatını yemek veya satmak mecburiyetiyle karşılaşmış olması ve nihayet benzin kıtlığı - ndan motörlü ziraat vasıtalarının kullanılmaması vardır. ★

Askerlik işleri

Fatih Askerlik Şubesinde: P. Gedikli Başçavuş Hasan oğ. İhsan Alpaatun çok acele şubeye gelmesi ilân olunur.

Yedek S. B. Hs. Me. Mehmet oğ. M. Sabri (32793) Aksaray Horhor Ca. No. (20) de çok acele şubeye müracaat.

Büyük Zabıta Romanı: 24

KEDİ - GÖZLÜ ADAM

Türkçesi M. Feridun

Mavi gözlüklü adam samimi olmasına çalıştığı bir ifade ile bunları söylemişti. İriyari adam onun yüzüne dikkatle baktıktan sonra kasklarını çatarak dedi ki: — Çanakakale sokağı meselesi dolayısıyla benim avucumun için desin... İstedğim anda seni ezerim... Bunu biliyorsun!.. Sözüm - den dışarı çıkmadan daha iyi ol - maz mı?

Bu adamın sesinde ne büyük bir tehdit vardı!

Mavi gözlüklü adam beynine bir yumruk yemiş gibi büzüldü, sindi. Ağzını açıp bir kelime söy - lemeye cesaret edemedi. Sükûtu yine iriyari adam ihlâl etti;

— Garson, iki bira!

TAHKİKAT YERİNDE SAYIYOR

Janine hedefe varmak üzere bulunduğunu zannediyordu. Fak - kat bu ümidi çabuk suya düş - ti. Polise müracaat etmek iste - memiş ve tavsiye üzerine arka - daşı Loiseau da onu taklit etmiş - ti. Şikâyet etselerdi gülünç bir vaziyete düşeceklerdi. Polis esa -

MERAKLI BAHİSLER Zekâ varmıdır?.

Meşhur adamların beyinlerin - de yapılan tetkiklerin neticesi

Her türlü düşünce, bulma, sez - me, duyma gibi bir çok mekkaun bir idare merkezi olan beyin En - cephele bütün bir cümle asabiye - nin hareket merkezidir. İnsanın beyni, hayvanların beyninden —cüsselerinin tartıları nisbeti iti - barile— daha büyük olduğu gibi başka hayvanlara nazaran tertî - batı aksamı ve hele cevheri sinca - binin vüs'at ve teşkilâtı cihetinden daha üstün olduğundandır ki di - mağ sahının vüs'atı zekâ ile meb - suten müteneşiptir. Bâhusus zeki adamların beyinleri şöyle böyle a - damların dimağından daha kesif, daha kıvamlı ve hele tatir itiba - rila de çok zengindirlerdi. Hal - buki hayatlarında gördükleri iş - lere nazaran fazla yüksek bir de -

hâya ve çok da keskin bir zekâya malik olduklarına inanılmış, iman edilmiş iki insanın - şahsiyetin ka - fa taslarından çıkarılmış fotğra - fî görüldüğü şu iki (beyin) üze - rinde bir hayli anatomik ve mor - folojik tetkikler yapılmış elyafî ak - lileleri, asabi hüceyratı ve yine bunların tertibat aksamı, nesçe - ri, kimyevî terkipleri araştırılmış; her biri kırkır elliser parçaya ay - rılmış; en nihayet bu tetkikatın el - de edilen neticelerine göre büyük bir zekâyı veya dehayı masdar o - labilecek bir fevkalâdelik buluna - mamış ve bu insanların (beyin) le - rile alelade bir insanın beyni ara - sında hiç bir fark görülmemiştir. O halde zekâ ve deha gibi kuvvetlerin donnce'lerini de be - yinlerin faaliyetine maletmek ve bu faaliyetleri de uzun süren sa - bırlara, tahammüllere ve hattâ id - manlara atfetmek daha muvafık olur.

Ankara Haberleri

Yenibir kararname

Ankara, 23 (İkdam muhabirin - den) — Yeni bir kararnameye göre Ereğli kömür havzasında maden o - caklarında çalışan amelenin sıhhi ihtiyaçlarının temin ve kontrolü için Zonguldak iktisat müdürünün reisliğinde sıhhiye müdürü, baş - mühendis, işletme müessesesinden ve işçilerden ayrılacak ikişer âza - dan murekkep bir komisyon teşkil, Hıfızıssıhha ve İş Kanunları ahkâ - mî dairesinde çalışacaktır.

KAZANÇ VERGİSİ MÜKELLEFLERİ

★ Kazanç Vergisi mükellefle - rinden olup sonradan hizmet er - babı, meyanına girenlere ne suretle kazanç vergisi tahakkuk ettirile - ceği hakkında Maliyece hazırlanan tamim vilâyetlere gönderildi.

KOZA MÜBAYAASI

★ Doğrudan doğruya müstahsil - den ipek kozası mübayaası için Ticaret Vekâletinde tavsi edilecek müesseselere yüzde iki kâr veril - mesi Hey'eti Vekilece kararlaştır - mıştır.

SERSERİ DİLENCİLER

★ Serseri dılcıncilerin boğaz tok luğu veya müstahak oldukları ü - retin yarısını verilmesi suretile İdareî Hususiyeye ve belediyelerde çalıştırılmaları iktisadı ve içtimai bir tedbir olup Ceza Kanunun 54, 55, 56 ncı maddelerinde sayı - lan cezalardan madut olmadıgına Mahkemeî Temyizce karar verildi.

Büyük tarihi roman: 97

Sultan Aziz Nasıl Öldürüldü?.

—Yazan:M. Sami Karayel—

Ruslar, Hristiyanların hâmisî sıfatını almış olduklarından istedikleri gibi oynatıyorlardı,

Rusya, İngilterenin zafını ve yal - nızlığını hissettiği cihetle durma - dan ortalığı körükliyordu. Tan - zimatı hariyyeden sonra, sahibi karan kesilen Hristiyan anasır her yerde söz sahibi olduklarından istedikleri gibi hareket ediyorlar - dı.

Yine tanzimatı hariyyenin ver - diği hürriyetle Hristiyanlar vilâ - yet meclisi idare âzalıklarını elde etmiş olduklarından hem devletin mahremi esarı olmuşlar ve hem de vilâyetler dahilinde kudret ve kuvvet vücutu getirmişlerdi.

Ruslar, Hristiyanların hâmisî sıfatını almış olduklarından iste - dikleri gibi bunları oynatıyorlardı. Âli paşa, Girid meselesini bin müşkülâtla ve Hristiyanlara imti - yazat vermekle ırtbas edebilmişti. Karadeniz ve Boğazlar meselesi de Rusların arzularına uygun ola - rak ırtbas edilmiş ve, muharebe - ye girilmemiştir.

Zaten bu sureî esviyeler hep İn - gilizlerin arzularına tevfiakan icra edilmişti. Yoksa Devleti Aliye her vakit olduğu gibi herçibâd âbad Rusyaya ilânıharp ederdi.

Mısır Hidivi Mehmed Ali paşa, müstakil bir hükümdar gibi hare - ket ediyordu. Zırlıh gemiler yap - tırıyor, paralar ikraz ediyordu.

İngiltere, her iki tarafı da idare - ye çalıştıyordu. Her nedense Dev - leti Aliye ağır bastı, Mehmed Ali paşanın İngiltereye yaptırdığı zırlı h gemileri kendi nam ve hesabına satın aldı.

Arabistan isyanları da bir sureti tesviyeye bağlanıp kapatıldı. Bü - tün bunları Âli paşa ve, Fuad paşa yapmıştı.

Âli paşa, mevcut gâileleri bü - yük bir hazim ve ihtiyat ile defey - lemisti. Lâkin (H. 1288) senesi Âli paşa vefat etti.

Sultan Aziz tahta çıktıktan son - ra, tam on beş sene idare eden ve devleti muhataralardan kurtaran Âli paşanın vefatı mühimdi, ve, vahimdi.

Âli paşa, Fuad paşa birbirlerinden ayrılmazlardı. Âli paşa, sadra - zam olduğu zaman Fuad paşa, ha - ricieye nazırı olurdu.

Fuad paşa, sadrazam olduğu za - man, Âli paşa hariciye nezaretini deruhde ederdi. Fuad paşa, Âli pa - şadan evvel vefat etmişti.

Fuad paşa (H. 1285) tarihinde vefat etmiştir. Fuad paşanın ve - fatından sonra sadrazam olan Âli paşa, hariciye nezaretini kimsele - re vermeyip bizzat kendisi ilâve - ten deruhde ederdi. Yani, dahili ve harici idareyi kendi elinde bu - lundururdu.

Devletin borcu o dereceyi bul - du ki, müvazene denilen şey orta - dan kalktı. Bu, tevaüzüslük gün - den gün ilerledi. Karşılıksız mas - rafları ve alelhusus Avrupaya o - lan borcu faizlerini ödemek için bor yandan istikrazlar yapıldı. Müflis vaziyete düşülmüştü. Âli - nan paralar, memleketin imarına, ve varidat getirecek esasata sarfo -

Nanemollanın Köşesi

Radyoda Bob - Stil

Ankara radyosunda yeni bir caz orkestrası icrayı ahenk eylemiye başladı. Bu orkestrada çalanlar ve çalınanlar eski... Yalnız yeni olan şey orkestranın adidir. Radyo ca - zına konan yeni ad «Radyo Sving ve Tango Orkestrası»dır.

Nanemolla:

— Bunda şaşılacak hiçbir şey yok... dedi ve ilâve etti:

— Radyo idaresi dikkat ve ihti - mamla vazifesini yapıyor. «Bob - Stil»lik modasının etrafı sarğı bir sırada radyo bundan geri kala - bilir mi? Yalnız «Bob-Stil»lerle mücadele eden Maarif Vekâleti bu - na ne der bilmem?..

Bombardman!

Bugünkü harbin en seri neticele - ri hava bombardmanları ile e - diliyor. Londrada hava bombardı - manları neticesiz kalırken, Belgra - hâk ile yeksan oldu. Nanemolla:

— Tedbirli, azimli olmak hava hücumlarının kudretini azaltıyor, dedi ve sözlerini şöyle bitirdi:

— Havadan yağın bombaya, ka - radan cesaret, soğukkanlılık, yek - parelik bombardmanlarla muka - bele etmek gerek.

M. K.

lunmadığından günden güne dev - letin mali vaziyeti fenalaşıyordu. Maarifin intisarı için de yapıla - yıla ve, o da Fransızların zorile Galatasaray mektebi vücutu geti - rildi.

Fransızların bu mektebi kurma - larında maksadları vardı. Onlar, Fransız kültürünün Osmanlı diya - rında taammümünü istiyorlardı. Maksad daha ziyade siyasi idi.

Fuad ve Âli paşaların vefatın - dan sonra, devlet başsız kalmıştı. Borç gırtlığa dayanmıştı. İdaresiz - lik suistimal haddi gayeye eriş - mişti.

Sultan Aziz, Âli paşadan da kur - tultu. Âli paşa zamanında bah - riye nazırı olan Bağdad valisi Ne - cib paşa zade Mahmud Nedim pa - şa saraya intisab ederek padişahı Âli paşadan soğutmağa çalışırdı.

Mahmud Nedim paşa, valde sul - tana mensuptu. Valde Sultana he - diyeler, paralar takdim ederdi. Bu suretile padişaha hülûl etmişti.

Mahmud Nedim paşa, Sultan A - zize şöyle söylüyordu:

— Efendim bir padişahı müs - tebidsiniz, her emir ve fermanını - zı icraya mukteditirsiniz. Bizim gibi kul tayfası işlerinize müdahale et - mek ne haddimiz...

Mahmud Nedim paşanın bu söz - leri padişahı büsbütün çileden çı - karırdı. Abdülâzizi başsız aslan gibi etrafa atılmak isterdi. Key - femayese icrayı ahkâm etmek e - meline düşerdi.

Mahmud Nedim paşa, sadrazam olmak niyetinde idi. Âli paşanın sağlığında yavaş yavaş Sultan A - zizi işleyen, ve çileden çıkaran bu adam, iyiden iyiye padişahın gö - züne girmişti. Valide Sultan da:

— Aslanım, Mahmud kulunuz, en sadık bendegândandır.

Diyecek, oğlunu hazırlardı. Âli paşa, vefat edince derhal Mahmud Nedim paşa sadrazam oldu.

Ve, Sultan Azizi istediği gibi ha - reket etmekte serbest bıraktı. Mah - mud Nedim paşa, sadarete gelir gelmez Âli paşanın adamlarını bi - rer birer mevkilerinden attı. Her birini bir tarafa yolladı.

İspartalı Hüseyin Avni paşa, ser - askerdi. Şirvanî zade Mehmed Re - şid paşa adlıye nazırı idi. Bunlar, Âli paşanın adamları idi. Ve, çok değerli ve kudretli şahsiyetlerdi.

Mahmud Nedim paşa, serasker Avni paşayı azile dede memleketi olan İspartaya sürdü.

Rüşti paşayı da dede memleketi olan Amasyaya nefetti. Zaptiye nazırı Hüsnü paşayı da Kıbrise sürdü. Ve, vezaret rütbesini de ü - zerinden aldı.

Veliâhd şehzade Murad efendi - nin Kurbağahdereceki sarayına yol yaptırıldığından dolayı ona in - tisabı var diye şehrimini Haydar efendiyi Midilli adasına sürdü

(Daha var)

HADİSELER VE... BAŞMUHARRİRLER

Dün akşamki Sontelgrafta Etem İzzet Benice «Almanyanın en büyük düşmanı» başlıklı yazısında diyor ki:

Avrupanın ve işgal altındaki saba-ların açık tehlikesine maruz kaldığı muhakkak, Alman sanstü-râ ve tedbiri bütün gayretine rağmen; bu nevi müşkülâtla ait ha-vadislerin dışarıya kısmen olsun sızmasına mâni olamamaktadır. Polonya, Belçika, Norveç, Holan-da, Fransa, Avusturya, Roman-ya, Yunanistan aç haldedir. Bul-garistanda dahi işe müşkülâtı başlamıştır.

Avrupa kıtasının bu şekilde ve umumi tarzda açık tehlikesine maruz bulunmasının iki sebebi vardır:

A— Harbin tabii tahribi ve te-siri

B— Almanyanın nerede ne bu-lursa kendisine tahsis eylesimi.

Alman işgal kuvvetleri girdik-leri her memlekette yiyecek ve giyecek maddelerini iki sistemle Almanya'ya nakletmektedirler. Evvelemlerde k'taların beslenmesi mahalli mecburiyettir. Aynı za-manda her ere günde beş kiloluk yiyecek maddesi alıp ailesine gön-dermek serbestisi ve hakkı veril-miştir. Bunun dışında bir de Al-man işe nezareti emrine, her nevi maddenin mübaya'a ve müsadere yolu ile toplanıp alınması ve Al-manyaya sevk edilmesi vardır.

En zengin ve müreffeh memle-ketler dahi bu vaziyet karşısında köktünden kurumağa mahkûm kalmışlardır. Hayvanlığı ile meşhur Holandada bugün sığır ve domuzun müzelik bir hal almış bulunduğu teyit edilmektedir.

Alman işgal ve istismarından maada; Avrupanın darlığında İn-giliz ablukasının da âmil olduğu noktalar yok değildir. Almanyanın bütün iddiasına rağmen; ab-luka müessirdir ve tesirleri hariz bir surette göze çarpmaktadır. Gi-tidece daha çok çarpacaktır. Ancak, Almanlar bizzat bu tesirden ken-dilerini kurtarmanın kısmi çare-sini yukarıda da işaret ve izah ettiğimiz gibi; işgal ettikleri mem-leketlerdeki her nevi yiyecek ve giyecek stoklarını Almanya'ya ta-gunak şeklinde bulmaktadırlar.

Bu bakımdan Alman devlet şefi Hitlerin son nutuklarından birinde ki şu cümle çok şayanı dikkattir.

Hitler, ablukadan bahsederken:

« İngiltere, ablukada darbeyi Almanya'ya değil, fakat, bu siste-

min muhterilerine indirecektir...»

Demistir. Hitler; bu cümlesi ile başta Fransa olmak üzere İngiliz ittifakında harbe girenleri ve mağ-lûp düşenleri kasdetmiştir.

Vaziyet izah ettiğimiz şekilde ol-duğuna göre, hakikaten Almanya bir müddet için kendi beslenme-sini işgal altındaki milletlerin ha-yatı ve sefaleti pahasına temin et-mekte devam edebilecektir.

Her nevi stoka ekloynduğu gibi, her nevi istihali de evvelemlerde kendisine tahsis eylemekte devam edecektir. Ancak, Almanyanın bu şekildeki hareketi er ve geç Alman-ya'yı da müşkülâtla uğratacaktır. Zira, bu vaz'ih içinde Avrupa'ya halde ve harbin devamı sırasında tehdit eden tehlike en başta: Aç-lık, anarşi ve haydutluktur. Hatta, şimdiden Fransada komünistlik hareketleri görülmeye ve askerî mahkemelerde mahkûmiyet ka-rarları verilmeğe başlanmıştır. Da-ha ileride bir lokma ekmek için birbirlerini öldürenler görülecek ve her geçen gün açların, işsizlerin, hastaların, sefillerin sayısını art-tıracak; mahalli nizam bozulacak, güçlü güce yetenlerin yaşama ih-tiyacı başlayacaktır.

İthalat ve ihracat ile yaşıyan memleketsleri bütün iktisadi ve smai faaliyet durduğu ve gümrük-ler kapalı bulunduğu bir sırada nasıl başka bir âkıbet bekliyebi-lir?

Hattâ bu bakımdan Parisli «Au-jour d'hui» gazetesinin nasılsa Al-man sansüründen kaçan bir ma-kalesindeki «Paris kadınları yiyecek satan mağazalar önünde sıra bekler ve işsizler ellerinde kalan cüz'i bir varlıkla ale geçindirme-ğe mecbur bulunurlarken...» cüm-lesi vaziyetteki vahameti bir hayli izah eylemeye kâfidir.

Binaenaleyh bugünkü ve yarın-ki vahamet ve felâket karşısında Avrupa halkı kırılır ve kırılmağa mahkûm bulunurken; Almanya da bütün dikkat, nefse tahsis ih-timamına rağmen, bu felâketin u-mumî tesir ve neticesinden kurtu-lamayacak; istilâ ve işgal ile ku-rutduğu kaynaklar kendisini de aynı âkıbete sürükleyecektir. Mu-hakkak ki, Almanyayı bütün gay-retine rağmen, günden güne sar-san, ihata ve taziyk eden, her ula-ştığı nokta ve merhalede takip ey-liyen en büyük düşman herşeyin başında budur.

En garip muharebe

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

larına düşmeğe başlamasından beri çarpışmalar bu tarzda cereyan ediyor.

Hitler'in şimdî sariki Akdenizde müt-tefiklerin en mühim deniz üslerinden biri olan Girit'i zaptetmek için bütün menbalarını ortaya koyduğu ve hava yolu ile asker nakletmek suretile istilâ usullerinin bütün inceliklerini tatbik et-mekte olduğu aşikârdır.

Yunan kıtaları le Girit dağlarından yardım gören imparatorluk kuvvetleri hücumundan çeklen yeni ve anl olma-sına rağmen vaziyeti şimdiye kadar el-lerinde tutmağa muvaffak olmuşlardır. Düşmanın zayıflı muhakkak surette a-ğırdır ve birçok Almanlar muharebe-ye girmeğe vakti bulamadan öldüröl-müştür. Bunlar, çok yüklü nakliye tay-yareleri, şimdî bombalarla delik deşik olmuş bulunup, Malemo tayyare mey-manına imnek teşebbüsünde bulundu-kları sırada öldürülmüşlerdir.

Alman hücumu Girit'in Hanya ile Kardiya arasındaki en kalabalık münka kasma tevcih edilmiştir. Bu iki şehir or-malık dağlar arasında geçer güzel bir otomobil yolu ile bir birine bağlıdır. Bu ormanlık münka parşütçülerin giz-lenmesine çok müsait bulunmaktadır. Hava taktikle verilen kitalar Malemo da yere immiştir.

Almanlar Girit ile Yunanistan ara-sında devamlı bir servis tesisine gayret sarfetmekte, bizim bombardıman tayya-relerimiz ise Yunanistandaki hava üs-lerini bombalayarak buna mâni olma-ğa çalışmaktadırlar.

HAYRET VERİCİ MANZARA

Londra, 23 (A.A.) — Reuter'in bu-sus muhabiri bildiriyor:

Girit muharebesi velleis'in fantazi-lerine benzeyen hayret verici bir man-zara arz etmektedir: Suda koyu etrafın-daki sema, acıab tayyarelerle, Zigzag'lar yaparak yere inen parşütlerle ve mah-dud bir meydana yere inerken parça-lanan düşman asker nakliye tayyareleri ile doludur. Parçalanan Alman tayya-relerinin ankaşı, yerdeki Alman asker-leri tarafından büyük bir süratle kaldir-ılmakta ve bu suretle bu askerler, mey-danı, başka tayyarelerin devamlı dal-galar halinde muvasalatına hazırla-maktadır. Nakliye tayyareleri ise, yerde motörleri daha hareket halinde kal-makta ve bu suretle, askerleri meydana çıkarıp çıkarmaz, yeni askerler al-mak üzere Yunanistana hareket etmek-tedir.

Harekât, bütün gece de devam etmek tedir. Gece gök yüzü, ziya fışkılarıyla, ziyadâr izler bırakarak kurgunlara ve İngiliz donanmasının projektörleri ile aydınlanır. Donanmasının projektörle-ri, parşütçülerini göstermekte ve pa-ravetleri için mükemmel bir hedef teşkil etmektedir. Bir çoğu, İngiliz kara kuv-veder, daha yere inmeden ölmekte-dir.

Bütün sariki Girit'de, Alman pa-rşütleri ile «kaptanlar» kumandasında basitçe tabancalarla ve 30 santimetre-lik bıçaklarla müselliş Giritli çeteler arasında, heyecanlı insan avu devam etmektedir.

Amiral Darlan

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Fransa takip ettiği yolu serbest-çe imtihaş etmiştir. Hal ve istikba-ri münhasıran kendi elindedir. Fransa kendi istediği sulha kavu-şacak ve Avrupanın tanzimi işinde bizzat hazırladığı mevkiyi alacak tır.

Unutmamız ki Fransa, kendi tarihinin en korkunç hezimetine uğramıştır. Bazı kimseler bunu unuttur gibi görüyorlar. Avrupalı-ki Fransız topraklarının beşte üçü-nün işgal altında bulunduğunu ve bir buçuk milyon esir verdiğimiz-i hatırdı tutmak lâzımdır. Bu mağ-âbiyete mazide irtikâp ettiğimiz hatalar sebep olmuştur.

1940 Haziranında galip devlet mütarekeyi reddederek bizi ezebi-lir ve Fransıyı dünya mirasından silibildirdi. Fakat bunu vappah-ı 1941 Mayısında muzafer devlet, Fransız hükûmeti ile müzakereye girişmeyi kabul etti. İşbirliği esa-sının kararlaştırılmış olduğu Mon-toire mülâkâtındanberi Fransa, ef-ali ile bu siyasete devam arzusun-da olduğunu göstermiştir. Alman Devlet Reisini, mağlûbiyetin bize yüklediği neticeleri ve mütareke şartlarını malûm olduğu şekilde tahfif etmeye sevken şey bu ha-reketlerimiz olmuştur.

Sözlerimi iyi dinleyiniz, Fransa-nın stikbalî cereyan etmekte olan müzakerelele sıkı bir surette bağ-lıdır. Fransa için yaşanacak ve öl-mekten birini tercih mevzu bahis-tir. Mareşal ile hükûmet yaşamak şikkini tercih etmişlerdir.

FRANSA

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

lendiniğe göre de Vichy tarafın-dan böyle bir teminat verilinceye kadar Fransaya yiyecek maddesi gönderilmeyecektir.

Lyon 23 (A.A.) — Ofi ajansı, A-merika posta ve telgraf nezareti-nin Fransa ile Amerika arasında posta müraselaının kesilmiş oldu-ğunu ilân ettiğini bildirmektedir.

Suriye me-selesinin en iyi hal şekli

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

riye, ancak Mihverin rızasile ta-rafımızdan işgal edilebilir ki buna da Almanya ve İtalyanın razı ola-cakları kabul edilemez. Çünkü, Suriye onların İngiliz İmparator-luğunu sarktan vurmak istedikleri yolun üstündedir. Bu yolu bizim kesmemize asla razı olmazlar.

Üstadın nazarı olarak doğru o-lan fikrinin ameli olarak büyük mahzurları vardır; fakat bu mev-zun şu zamanda gazete, sayfa-la-rında açıkça münakaşası faydalı değil, bilâkis zararlıdır; onun için delillerimizi izah lüzum görmü-yoruz.

Fikrimizce Suriye meselesinin, şimdilik en iyi hal sureti, bu mem-leketi General (dö Gol)ün emrin-deki hür Fransız kuvvetlerinin iş-gal etmesidir. Bu kuvvetler, Viş-ni'nin emrinde bulunan General Dentz'in Suriyedeki kuvvetlerini mağlûp edebilecek kudrettedir. E-sasen, Suriyedeki mahdud Fransız kuvvetleri de, hür Fransa tarafına geçerek tedricen erimektedirler. General dö Gol, Afrika'da, kendi emrindeki bütün kara, hava ve deniz kuvvetlerini Suriyenin iş-galine tahsis ederse, içerideki Fran-sızlardan göreceği müzaheretle bir-zam muvaffak olabilir. Böyle bir ha-rekete teşebbüs edileceğini göste-ren emaretle de yok değildir.

Harbin siklet merkezi şarka gel-miş olduğu ve Akdenizde pek çe-tin mücadelelerin başladığı bir za-manda Suriyenin işgaline teşebbüs etmek bizi, hemen harbe sokabile-cek tehlikeli bir macera olacağı için, davayı, muhariplerin kendi aralarında halletmeleri daha doğru olacağı kanaatindeyiz.

Abidin DAVER

Atınadaki Elçi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

larile ailelerinin ve tensip edece-ğini kimselerin Türkiye'ye aydetti-niz için Devlet Denzyolları İdare-sinin Ankara vapuru tahsis edil-miştir. Almanyaya hükûmeti nezdin-de icap eden teşebbüsât yapıldı. 29 Mayıs perşembe günü İstanbul-dan hareketli mukarrer olan Anka-ra vapurunun emniyetle seyahati için ayrıca İngiltere, Almanya ve İtalya hükûmetlerine lâzım gelen tebligat yapılacaktır. Şimdiden ha-zırlanmanız ve tertibat almanız muvafık olur.»

Zührevi ve cilt hastalıkları
Dr. Hayri Ömer
Öğl-den sonra Beyoğlu ağa-cakları karşısında Hasancay Apt. No. 33 Telefon: 43586

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Müdüriyetimizin Şehzadebaşındaki Teberrükât ambarında mevcut (438) kalem muhtelif köhne esya açık artır-a suretile satılacaktır. İhalesi 4/6/941 tarihine müsadif çarşamba günü saat 15 de İstanbul Vakıflar Başmüdü-rüğü binasında toplanan Komisyon-da yapılacaktır. Esyaların muhammen be-deli 1021 lira 75 kuruştur.

Teminat akçesi 153 lira 26 kuruştur. Şartname hergün Levazım kale-minde, esyalar da hergün öğleye kadar Şehzadebaşındaki anbarda görülebilir. (3801)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Marmara Üssü Bahri K. Satınalma Komisyonundan: Mazot ilânı

1 — Bir kilosuna tahmin edilen fiyat 13,65 kuruş olan 483.330 kilo mazot satın alınacaktır.

2 — Pazartığı 27/Mayıs/941 salı günü saat 15 de izmitte tersane kapısı-daki komisyon binasında yapılacaktır.

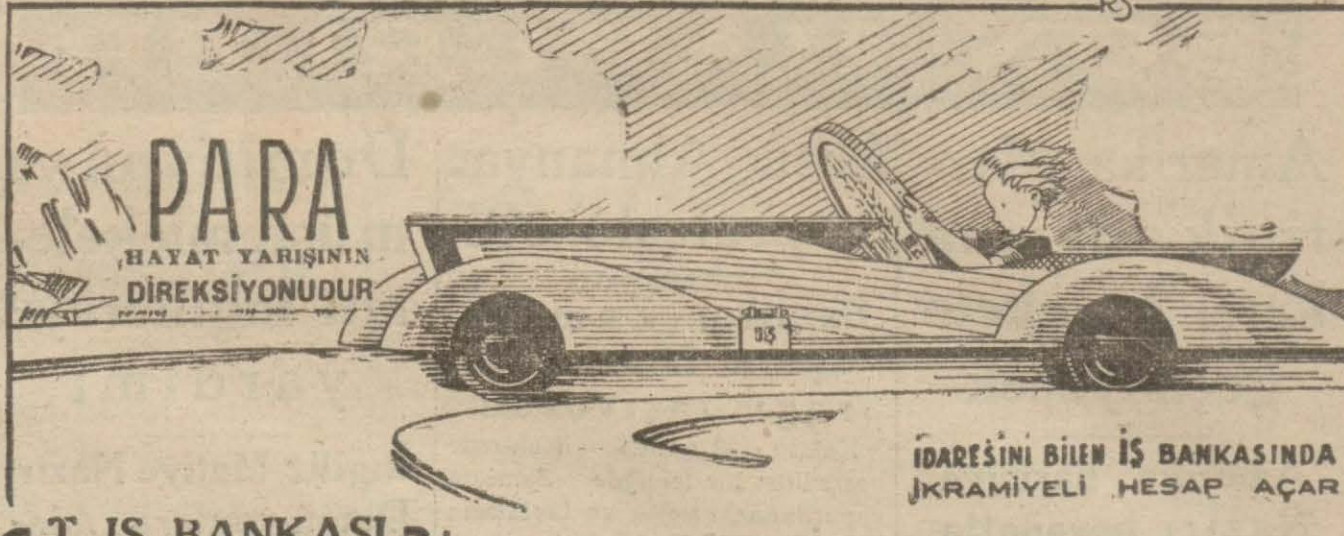
3 — Pazartığı işitirâk edecek istektilerinin bu işlerle ilgili olduklarını dair tivatir vesikalarile birlikte 9896 lira 18 kuruştan ibaret teminatlarını belli gün ve saatte komisyon başkanlığına vermeleri. (3990)

İstanbul Defterdarlığı Muamele ve İstihlâk Vergileri Merkez Tahakkuk Şefliğinden:

Mükellefin adı ve soyadı	İşi	Adresi	Verginin Nev'i	Senesi
Hüseyin Yunus	Demir ve madeni esya imalatı.	Galata Arapcamı Üs-tübüci sokak No:18	Muamele	938
Şeref Alın	Nikelâj	Mercan Uzunçarşı İnce Han 4	«	«
Boğos Varzebetyan		Galata Yüksek kaldırım 50	«	«
Yasef Mirzahi	Kolonyacı	Baltacı Han 26	«	«
Moriz Lodrapye	Demir esya ve ka-zan işleri.	Taksim Lemartın C. Sevinç apartmanı 4	«	«
Nubar Hızır	Pres imalatı.	Bezyat Bakirelar 15	«	«
Rahim Öcel	Un değirmeni	Edirnekapi Sulukule cad. 16	«	«

*Yukarıda isim ve adresleri yazılı mükellefler yapılan araştırmada bulunamamış ve yeni adreslerini de bube'ye bildirmemiş olduklarından 938 yılı be-yannamelerinin tetkikine esas olmak üzere Muamele defterleriyle sair vesika-larını hamilen üç gün zarfında Galata Bahkapa-zarında Muamele ve İstihlâk vergileri Müdürlüğü hesap mütehassısları Bürosu Şefliğine müracaatları ica-betmiştir.

Keyfiyet 3692 No: lu kanunun 10 ve 11 inci maddelerine istinaden tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

PARA
HAYAT YARIŞININ DİREKSİYONUDUR

İDARESİNİ BİLEN İŞ BANKASINDA İKRAMİYELİ HESAP AÇAR

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları

1941 İkramiye plânı

KEŞİDELER : 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkindicilerin tarihlerinde yapılır.

1941 İkramiyeleri

1 adet 2000 Liralık	= 2000.— Lira
3 " 1000 " "	= 3000.— " "
2 " 750 " "	= 1500.— " "
4 " 500 " "	= 2000.— " "
8 " 250 " "	= 2000.— " "
35 " 100 " "	= 3500.— " "
80 " 50 " "	= 4000.— " "
300 " 20 " "	= 6000.— " "

Beyoğlu 4 üncü Sulh Hukuk Hâkimi-lüğinden:

Beyoğlu Aynalçesme Durac sokak 13 numarada oturmakta iken ölen Hü-met'in Kenanın terakesine mahkemece i konulmuştur. İlân tarihinden başla-mak üzere alacak verecek ve sair su-retle alâkadarların bir ay, mirasçıların üç ay içinde Beyoğlu Dördüncü Sulh Hukuk Hâkimliğine müracaat etmeleri müddetinde müracaat eymeyenler hak-kında kanunu mendenin 561,569 uncu maddeleri hükümleri tatbik edileceği ilân olunur. (5208)

İstanbul Asliye 6 ncı Hukuk Mahke-mesinden: 939/723

Musale Kızılay Cemiyeti tarafından Kâmil Kayyumnu Avukat Mustafa Hil-mi aleyhine açılan gâiplik davasının ıca kılınmakta olan mahkemesinde: Mukademe vezneclerde camii Ali mahallesinde Nadirbey sokak eski 4 yeni 10 No: lu evde iken 932 senesinde evini terkedin giderek bir daha dönmeyen hayat ve memadından haber alman-ya'nın Baytar Binbaşısından mütkeali Kâmilin gâipliğine karar verilmesi ev-velce istenmiş olmakla mualimley hak-kında malûmat olanların bir sene içi-de mahkemeye bildirmeleri lüzumuna verilen karar üzerine keyfiyet İkdâm gazetesinin 5/Mart/941 günlü nüsha-sıyla ilân edildiği ve bu kerre mahke-mece görülen lüzuma binaen işin bir daha On beş gün müddette gazete ile ilânına karar verilmiş olduğundan ber-muecibi kararı mahkeme gâip Kâmilin hayat ve memadından malûmat olan-ların müddeti mezkûre zarfında mah-kememize bildiremleri lüzumuna ilân o-lunur. (5189)

ZAYİ — İstanbul İmalâthanei Har-biye Baruthane muhafaza Bölüğünden almış olduğum Askeri terhis tezkeremi zayı ettim. Yenisini alacağımдан eskis-inin hükmü yoktur.

Galata Arapcamı Yelkenlerci hanında 5 sayılı odada Sepeti inbolulum Al-tıkulaç Kürt köyünden İslâm oğulla-rından Mehmet oğlu Kâmil Erkan 1319

D. Demir Yolları İşletme U. M. ilânları

Muhammen bedeli 22.500 (Yirmi iki bin beş yüz) lira olan Sterilizasyon cihazları ve ferruatu 7 Temmuz 1941 Pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1937,50 (Bin altı yüz seksen yedi lira elli ku-cuş) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve teklif-lerini aynı gün saat 14,30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri âzımdır. Şartnâme parassız olarak Ankara'da Malzeme dairesinden, Haydarpa-şa'da Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (3894)

Inhisarlar Umum Müdürlüğünden

1 — Mevcut nümüneleri mucibince 2,5 cm. boyunda (120.500) ve 4 cm. boyunda (120.500) ki cem'an (241) bin adet pulu ile beraber bakır çivi pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazartık 26/5/941 pazartesi günü saat 16.30 da Kabağtaşa Leva-zım ve Mübayaat subesindeki Alum komisyonunda yapılacaktır.

3 — Nümüneler sözü geçen şubede görülebilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte teklif edecekler fiat üzerinden %7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (3953)

Türk Hava Kurumu İstanbul Ş. Başkanlığından

1 — Yalnız kâğıdı idaremden verilmeğe üzere nümüne ve şartname-sine göre imâl ettirilecek iki milyon fitre zarfı açık eksiltmeye konulmuş-tur.

2 — Muhammen bedeli 2500, muvakkat teminatı 187,5 liradır.

3 — Eksiltme 30 Mayıs 941 Cuma günü sat 15 de Türk Hava Kurumu İstanbul subesinde müteşekkil komisyon huzurunda yapılacaktır.

4 Nümunesi gösterilen ve şartnamesi parassız verilir.

5 — İsteklilerin kanunun tarif et il vesika ve teminatlarile birlikte bel-li gün ve saatte İstanbul şubesine müracaatları. (3927)

İstanbul Komutanlığı Satınalma Komisyonu ilânları

Aşağıda cins ve miktarları yazılı üç kalem yiyecek maddesi 5/Hazi-ran/941 günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile ihale edilecektir. Şartnâme-leri her gün komisyonda görülebilir. Bu iki madde ayrı ayrı taliplere de ihale e-dilebilir. İsteklilerin belli günde muayyen saatden bir saat önceye kadar tek-lif mektuplarını Fındıklıda satınalma komisyonuna vermeleri. (3815)

Cinsi	Miktarı Ton	Muh. Bd. Lira Krş.	İlk teminatı Lira kuruş
Süt	60	10800	810
Yoğurt	60	20400	1530

Aşağıda yazılı iki kalem koyun eti 5/6/941 günü hizalarında gösterilen saatlerde kapalı zarf usulile ihale edilecektir. Şartnamesi her gün komisyon-da görülebilir. İsteklilerin belli gün ve saatlerden en geç bir saat önceye ka-dar teklif mektuplarını makbuz karşılığında Fındıklıda satınalma komisyo-nuna vermeleri. (3814)

Cinsi	Miktarı Ton	Muh. Be. Lira Krş.	İlk Tem. Lira Krş.	İhale Sa. Saat D.
Koyun eti	50	32000 00	2400 00	11
Koyun eti	30	19200 00	1440 00	11 30

Aşağıda cins ve miktarları yazılı üç kalem yiyecek maddesi 6/6/941 gün-ü hizalarında gösterilen saatlerde açık eksiltme usulile satın alınacaktır. Şart-nameleri her gün komisyonunda görülebilir. İsteklilerin belli günde Fındıklıda satınalma komisyonuna gelmeleri. (3849)

Cinsi	Miktarı kilo	Muh. Bed. Lira Kr.	İlk tem. Lira Kr.	İhale saati saat dakika
Süt	20.000	4000	300	11
Yoğurt	15.000	4950	371.25	11,30 da

Beheriye 75 kuruş fiat tahmin edilen 11000 adet tavuk 3/6/941 gündü saat 11 de kapalı zarfıla satın alınacaktır. Şartnamesi her gün komisyon-da görülebilir. Muhammen bedeli 8250 lira olup ilk teminatı 618 lira 50 kuruştur. İsteklilerin belli gün ve saatden bir saat önceye kadar teklif mektuplarını Fındıklıda satınalma komisyonuna vermeleri. (3810)

Askeri Fabrikalar Satınalma Komisyonu ilânları

Cinsi	İhale günü ve saati	M. Bedel Lira	M. Teminat Lira	Şartname Lira
Muhtelif eb'atta 1850 M3 kereste	26/5/941 pazartesi saat 14,30	98050	7353	4,91
23 kalem cem'an 41678 Kg. Demir	26/5/941 pazartesi saat 15 te	21880,95	1641.08	

Yukarıda yazılı demir ve keresteler hizalarında gösterilen gün ve saat-lerde Askeri fabrikalar umum müdürlüğü merkez satınalma komisyonunda pazarlıkla ihale edilecektir.

Taliplerin mezkûr gün ve saatte komisyon müracaatları. (3817)

Muhtelif eb'atta 60 metre mik'abı dışbudak tomruğu
« 300 « « « Dışbudak kalası
« 9,477 « « « Dışbudak ağacı
65 adet
Tahmin edilen bedeli (21268) lira (62) kuruş olan cins ve miktari yukarıda yazılı tomruk ve kereste Askeri fabrikalar umum müdürlüğü merkez satınalma komisyonunda 26/5/941 pazartesi günü saat 16 da pazarlıkla ihale edilecektir. Şartname parassızdır. Muvakkat teminat (1595) lira (15) kuruş-tur. (3848)

300 M3 karaağaç kalası alınacak

Tahmin edilen bedeli (18000) lira olan 300 metre mik'abı karaağaç kalası Askeri fabrikalar umum müdürlüğü merkez satınalma komisyonunda 26/5/941 pazartesi günü saat 15,30 da pazarlıkla ihale edilecektir. Şartname para-ssızdır. Muvakkat teminat (1350) liradır. Taliplerin mezkûr gün ve saatte ko-misyona müracaatları. (3818)

İki bin metre mik'abı ceviz tomruğu alınacak

Tahmin edilen bedeli (80.000) lira olan 2000 M3 ceviz tomruğu Askeri Fabrikalar Umum müdürlüğü merkez satınalma komisyonunda 26/5/941 pa-zartesi günü saat 14 de pazarlıkla ihale edilecektir. Şartname (4) liradır. Mu-vakkat teminat (2550) liradır. Hey'eti amumiyesini vermeğe talip bulunmadı-ğı takdirde 200 metre mik'abından aşağı olmamak üzere ayrı ayrı ihale e-dilebilir. Taliplerin mezkûr gün ve saatte komisyon müracaatları. (3876)

Sahibi: E. İ Z Z E T, Neşriyat Direktörü: Cevdet Karabilgin
Basıldığı yer: «Son Telgraf» Matbaası

Almanya

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

tiği hakkında deliller gelmiştir. Tayyare motörü ve mühimmat i-mal eden Fransız otomobil endüs-trisi resmen akdedilen bir anlaş-ma üzerine 5 Nisandanberi düş-manla işbirliği yapmaktadır.

ALMANLAR FRANSEZ VAPUR-LARINDAN İSTİFADE EDİYOR

Berlin 23 (A.A.) — Yarı resmî bir membadan bildiriliyor:

Fransız vapurlarının Almanya tarafından kiraladığına dair İn-gilterede çıkan haber hakkında müteleası sorulan Alman hariciye nezareti, Alman kıtalarının işgali altında bulunan yerlerde vapur kiralamağa lüzum olmadığı, gün-kü harp hukuku mucibince bu a-razide bulunan vapurların Alman-yanın emrine âmade oldukları ce-vabını vermiştir.

Ruzvelt

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

üzere, hükûmet yüksek memurları ta-rafından yapılan bütün beyanlatlar, dik katle takip olmaktadır. Roosevelt'in salı gündü nutkunun çok mühim ola-cağında herkes müteffektir.

Stinson le Albay Knoks'un